

1

CZŁOWIEK

DANE OSOBOWE

age /eɪdʒ/ wiek
date/place of birth /ˈdeɪt/ˌpleɪs əv ˈbɜːθ/ data / miejsce urodzenia
divorced /dɪˈvɔːst/ rozwiedziony / rozwiedziona
first name /ˈfɜːst neɪm/ imię
male/female /meɪl/ˈfiːmeɪl/ płci męskiej/żeńskej
marital status /ˌmæɪrəl ˈstetəs/ stan cywilny
married /ˈmæɪrɪd/ żonaty/zamężna
middle name /ˈmɪdəl ˌneɪm/ drugie imię
nationality /ˌnæʃəˈnæləti/ narodowość
occupation /ˌɒkjəˈpeɪʃən/ zawód
personal data /ˌpɜːsənəl ˈdeɪtə/ dane osobowe
single /ˈsɪŋɡəl/ stanu wolnego
surname /ˈsɜːneɪm/ nazwisko
widow/widower /ˈwɪdəʊ/ˈwɪdəʊə/ wdowa/wdowiec

WYGLĄD ZEWNĘTRZNY

OPIS WYGLĄDU

be similar to /bɪ ˈsɪmɪlə tə/ być podobnym do
description /dɪˈskrɪpʃən/ opis
good-looking /ˌɡʊd ˈlʊkɪŋ/ atrakcyjny
handsome /ˈhændsəm/ przystojny
look like /lʊk laɪk/ wyglądać jak
ugly /ˈʌɡli/ brzydki
(un)attractive /ˌ(ʌn)əˈtræktɪv/ (nie)atrakcyjny

WZROST

be of medium height /bɪ əv ˌmɪdiəm ˈhaɪt/ być średniego wzrostu
short /ʃɔːt/ niski
tall /tɔːl/ wysoki

BUDOWA CIAŁA

be overweight /bɪ əʊəvəˈweɪt/ mieć nadwagę
fat /fæt/ gruby
plump /plʌmp/ pulchny
slim /slɪm/ szczupły
stocky /ˈstɒki/ przysadzisty
thin /θɪn/ chudy
well-built /ˌwel ˈbɪlt/ dobrze zbudowany

WIEK

adult /ˈædʌlt/ dorosły, osoba dorosła
elderly /ˈeldəli/ w podeszłym wieku
in his/her twenties /ɪn hɪz/hɜː ˈtwentɪz/ po dwudziestce
in his/her teens /ɪn hɪz/hɜː ˈtiːnz/ nastoletni/nastoletnia
middle-aged /ˌmɪdəl ˈeɪdʒd/ w średnim wieku
old /əʊld/ stary
young /jʌŋ/ młody

TWARZ

beard /bɪəd/ broda
freckles /ˈfrekəlz/ piegły
full/thin lips /fʊl/θɪn lɪps/ pełne/wąskie usta
high forehead /haɪˈfɒrɪd/ wysokie czoło

moustache /məʊˈstɑːʃ/ wąsy
pale /peɪl/ blade
pimple /ˈpɪmpəl/ pryszcz
scar /skaː/ blizna
snub nose /sɪnʌb nəʊz/ zadarty nos
strong chin /strɒŋ tʃɪn/ mocny podbródek
tiny eyes /ˈtaɪni aɪz/ małe oczy
wrinkles /ˈrɪŋkəlz/ zmarszczki

WŁOSY

bald /bɔːld/ łysy
blond/fair/dark/red/grey /blɒnd/feəˈdaːk/red/ɡreɪ/ blond/jasne/ciemne/rude/siwe
curly /ˈkɜːli/ kręcone
dyed /daɪd/ farbowane
fringe /frɪndʒ/ grzywka
pony tail /ˈpɒni teɪl/ kucyk
spiky /ˈspaɪki/ sterczące
straight /streɪt/ proste
wavy /ˈweɪvi/ falujące

STYL

casual /ˈkæʒuəl/ nieformalny
comfortable /ˈkɒmfətəbəl/ wygodny
elegant/smart /ˈeləɡənt/smaːt/ elegancki
fashionable /ˈfæʃənəbəl/ modny
formal /ˈfɔːməl/ odświętny, oficjalny
loose /luːs/ luźny
scruffy /ˈskrʌfi/ niechlujny
tight /taɪt/ obcisły

CZĘŚCI GARDEROBY

blouse /blaʊz/ bluzka
boxer shorts /ˈbɒksə ʃɔːts/ bokserki
coat /kəʊt/ płaszcz
dress /dres/ sukienka
hoody /ˈhudi/ bluza z kapturem
fleece /fliːs/ polar
jacket /ˈdʒækt/ kurtka
jumper /ˈdʒʌmpə/ sweter
pair of (jeans) /ˌpeər əv (ˈdʒiːnz)/ para (dżinsów)
raincoat /ˈreɪnkəʊt/ płaszcz przeciwdeszczowy
shirt /ʃɜːt/ koszula
shorts /ʃɔːts/ krótkie spodnie
skirt /skɜːt/ spódnica
socks /sɒks/ skarpetki
suit /suːt/ garnitur
sweater /ˈswetə/ sweter
sweatshirt /ˈswetʃɜːt/ bluza
tie /taɪ/ krawat
tights /taɪts/ rajstopy
tracksuit /ˈtræksuːt/ dres
trousers /ˈtraʊzəz/ spodnie
underwear /ˈʌndəweə/ bielizna

BUTY

boots /buːts/ buty z cholewką
high heels /haɪ ˈhiːlz/ buty na wysokim obcasie
shoes /ʃuːz/ buty
slippers /ˈslɪpəz/ kaptcie
trainers /ˈtreɪnəz/ obuwie sportowe
wellingtons /ˈwelɪŋtənz/ kalosze

DODATKI

belt /belt/ pasek
bracelet /ˈbreɪslət/ bransoletka
cap /kæp/ czapka z daszkiem
earrings /ˈɛərɪŋz/ kolczyki
gloves /glɒvz/ rękawiczki
hat /hæt/ czapka, kapelusz
jewellery /ˈdʒuːəlri/ biżuteria
necklace /ˈnekləs/ naszyjnik
scarf /skaːf/ szalik
umbrella /ʌmˈbrelə/ parasolka

CZĘŚCI UBRANÍ

button /ˈbʌtn/ guzik
pocket /ˈpɒkət/ kieszeń
sleeve /sliːv/ rękaw
zip /zɪp/ zamek błyskawiczny

MATERIAŁY

cotton /kɒtn/ bawełniany
leather /leðə/ skórzany
plain /pleɪn/ gładki
silk /sɪlk/ jedwabny
woolen /ˈwʊlən/ wełniany

CZASOWNIKI

dress /dres/ ubierać się, nosić (ubrania)
fit /fɪt/ pasować (rozmiarem)
get dressed /ˌɡet ˈdrest/ ubrać się
go with sth /ˌɡəʊ wɪð ˌsʌmθɪŋ/ pasować do czegoś
look (good) /ˌlʊk (ˈɡʊd)/ wyglądać (dobrze)
match /mætʃ/ pasować (do czegoś)
put on /ˌpʊt ˈɒn/ założyć
suit /suːt, sjuːt/ pasować (kolorem lub fasonem)
take off /ˌteɪk ˈɒf/ zdjąć
try on /ˌtraɪ ˈɒn/ przymierzyć
wear /weə/ nosić (ubrania)

CECHY CHARAKTERU

ambitious /æmˈbɪʃəs/ ambitny
boring /ˈbɔːrɪŋ/ nudny
brave /breɪv/ odważny
calm /kɑːm/ spokojny
clever /ˈklevə/ bystry
confident /ˈkɒnfɪdənt/ pewny siebie
creative /kriˈeɪtɪv/ kreatywny
decisive /dɪˈsɪsɪv/ zdecydowany
(dis)honest /ˌ(dɪs)ˈɒnɪst/ (nie)uczciwy
(dis)loyal /ˌ(dɪs)ˈlɔɪəl/ (nie)lojalny
generous /ˈdʒenərəs/ szczodry
hard-working /ˌhɑːd ˈwɜːkɪŋ/ pracowity
honest /ˈɒnɪst/ uczciwy
(im)polite /ˌ(ɪ)mˈpəˈlaɪt/ (nie)uprzejmy
(im)patient /ˌ(ɪ)mˈpeɪʃənt/ (nie)cierpliwy
inspiring /ɪnˈspaɪərɪŋ/ inspirujący
(ir)responsible /ˌ(ɪ)rɪˈspɒnsəbəl/ (nie)odpowiedzialny
lazy /ˈleɪzi/ leniwy
mean /miːn/ złośliwy, skąpy
modest /ˈmɒdɪst/ skromny
practical /ˈpræktɪkəl/ praktyczny
quiet /ˈkwaɪət/ cichy
selfish /ˈselfɪʃ/ samolubny
sociable /ˈsəʊʃəbəl/ towarzyski
stubborn /ˈstʌbən/ uparty
talkative /ˈtɔːkətɪv/ rozmowny
(un)tidy /ˌ(ʌn)ˈtaɪdi/ (nie)schludny
(un)fair /ˌ(ʌn)ˈfeə/ (nie)sprawiedliwy
(un)friendly /ˌ(ʌn)ˈfrendli/ (nie)miły
(un)kind /ˌ(ʌn)ˈkaɪnd/ (nie)życzliwy

SŁOWOTWÓRSTWO

PRZYMIOTNIKI Z KOŃCÓWKAMI -ING I -ED.

Opisując uczucia i emocje, często używamy przymiotników z końcówką -ed, gdy zaś opisujemy cechy osób, wydarzeń lub przedmiotów, stosujemy przymiotniki z końcówką -ing, np.

I was bored by the play. Byłem znudzony sztuką.

The play was really boring. Sztuka była naprawdę nudna.

UCZUCIA I EMOCJE

amazed /əˈmeɪzd/ zdumiony
amused /əˈmjuzd/ rozbawiony
angry /ˈæŋɡri/ zły, rozgniewany
annoyed /əˈnɔɪd/ rozdrażniony
bored /ˈbɔːd/ znudzony
confused /kənˈfjuːzd/ dezorientowany, zagubiony
depressed /dɪˈprest/ przygnębiony
disappointed /dɪsəˈpɔɪntəd/ rozczarowany
embarrassed /ɪmˈbærəst/ zawstydzony
excited /ɪkˈsaɪtəd/ podekscytowany
exhausted /ɪɡˈzɔːstəd/ wyczerpany
frightened /ˈfraɪtnd/ przestraszony
hopeful /ˈhəʊpfl/ pełen nadziei, ufny
jealous /ˈdʒeləs/ zazdrosny
lonely /ˈləʊnli/ samotny
pleased /ˈpliːzd/ zadowolony
proud /praʊd/ dumny
stressed /strest/ zestresowany
surprised /səˈpraɪzd/ zdziwiony
tired /taɪəd/ zmęczony

CZASOWNIKI ZŁOŻONE I ZWROTY

be afraid of sth /bɪ əˈfreɪd əv ˌsʌmθɪŋ/ bać się czegoś
be angry with sb /bɪ ˈæŋɡri wɪð ˌsʌmbɒdi/ być zły na kogoś
be bored to death /bɪ bɔːd tə deθ/ śmiertelnie się nudzić
be fond of sth /bɪ ˈfɒnd əv ˌsʌmθɪŋ/ lubić coś
be good/bad at sth /bɪ ˈɡʊd/bæd ət ˌsʌmθɪŋ/ być dobrym/kiepskim w czymś
be keen on sth /bɪ ˈkiːn ɒn ˌsʌmθɪŋ/ interesować się czymś
be useless at sth /bɪ ˈjuːsləs ət ˌsʌmθɪŋ/ być beznadziejnym, do niczego w czymś
be worried about sth /bɪ ˈwʌrɪd əbʌt ˌsʌmθɪŋ/ martwić się czymś
belong to /bɪˈlɒŋ tə/ należeć do
bite (your) nails /baɪt (jə) ˈneɪlz/ obgryzać (sobie) paznokcie
blink (your) eyes /blɪŋk (jə) aɪz/ mrugać oczami
change your mind /tʃeɪndʒ jə ˈmaɪnd/ zmienić zdanie
cross (your) arms /krɒs (jə) ˈɑːmz/ skrzyżować ramiona
dress up as sth /dres ˈʌp əz ˌsʌmθɪŋ/ przebrać się za coś
(favourite) pastime /ˈpɑːstɑɪm/ (ulubiona) rozrywka
fill in a form /fɪl ɪn ə ˈfɔːm/ wypełnić formularz
football /ˈfʊti/ piłka nożna (BrE)
gig /ɡɪɡ/ koncert
hide (your) feelings /haɪd (jə) ˈfiːlɪŋz ɪn ˈsaɪd/ ukrywać (swoje) uczucia
keep (your) feelings inside /kiːp (jə) ˈfiːlɪŋz ɪn ˈsaɪd/ nie okazywać uczuć
mental health /ˈmentl helθ/ zdrowie psychiczne
order sb to do sth /ˈɔːdə ˌsʌmbɒdi tə duː ˌsʌmθɪŋ/ kazać komuś coś zrobić
(it's) a piece of cake /(ɪts) ə ˈpiːs ə ˈkeɪk/ (to) bułka z masłem, łatwizna
put sb in a good/bad mood /ˌpʊt ˌsʌmbɒdi ɪn ə ˈɡʊd/bæd ˈmuːd/ wprawiać kogoś w dobry/zły nastrój
sense of humour /sens əv ˈhjuːmə/ poczucie humoru
stray animal /streɪ ˈænəməl/ bezdomne zwierzę
tap (your) fingers /tæp (jə) ˈfɪŋɡəz/ stukać, pukać palcami